

Udmøntning 2025

Bilag til budgetaftale 2024-25

26. september 2024

Der blev den 29. august 2023 indgået budgetforlig for årene 2024 og 2025 mellem partierne Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Liberal Alliance og Dansk Folkeparti. Mads Præstegaard har tilsluttet sig forliget.

Dette bilag redegør for udmøntningen af budgetaftalen for 2025 på baggrund af udvalgenes store arbejde med at gentænke kernevelfærden i forlængelse af visionen 'Velfærd skaber vi sammen', hvor vi omstiller for 150 mio. kr. kommunale aktiviteter.

Indtægterne for 2025 har desuden ændret sig som følge af aftalen mellem Regeringen og KL om kommunernes økonomi. Det har gjort det nødvendigt at justere enkelte budgetposter af hensyn til kommunens økonomiske balance.

Overholdelse af de centralt faste rammer for serviceudgifter og anlægsudgifter, eller væsentlige informationer som fremkommer i høringsperioden, kan skabe behov for en fornyet drøftelse af budgettets indhold inden 2. behandlingen.

Forliget er på nuværende tidspunkt baseret på det selvbudgetterede skattegrundlag for budgettet for 2025. Ved 2. behandlingen af budgettet vil byrådet træffe endelig beslutning om, hvorvidt Roskilde Kommune skal basere sig på selvbudgetteret- eller statsgaranteret skattegrundlag.

Fremtiden kalder på forandring

Med afsæt i visionen 'Velfærd skaber vi sammen' planlægger vi en række grundlæggende omstillinger. Forandringer, der skal understøtte trivsel og livskvalitet for borgere og lokalsamfund og understøtte en bæredygtig økonomi.

Det er nødvendigt, for selvom Roskilde Kommune grundlæggende er en ressourcestærk kommune med en sund økonomi, så viser fremtiden udfordringer: Flere og flere børn og voksne har udfordringer, der kræver specialløsninger. Vi får flere ældre med behov for pleje og omsorg. Og vi må forvente år med stigende mangel på arbejdskraft.

Visionen 'Velfærd skaber vi sammen' sætter retning for den nødvendige forandring. Visionen repræsenterer en ambitiøs vej mod et bæredygtigt samfund, hvor alle borgere, medarbejdere, civilsamfund, foreninger og virksomheder aktivt bidrager til at forme kommunens velfærd med tre overordnede mål: Stærke fællesskaber, en hverdag i trivsel med nødvendig hjælp til tiden og frisættelse og nytænkning.

Det er en svær opgave, som vi træder ind i de kommende år. En opgave, som forudsætter tillid og samarbejde – og hvor der vil blive behov for tilpasninger undervejs. Vi tror på, at når vi sætter Roskilde Kommunes fagligt stærke medarbejdere, engagerede borgere og stærke fællesskaber i spil, så kan vi sammen skabe endnu bedre rammer for trivsel og livskvalitet.

Stærke fællesskaber til alle børn og unge

Vi er optaget af at sikre gode rammer for alle børn og unge i Roskilde Kommune. Dagtilbud, skoler og klubber af høj kvalitet, der kan danne rammen for, at alle børn og unge kan være en del af et fællesskab, er afgørende for børns og unges trivsel og udvikling.

Vi styrker de almene skoler

Roskilde Kommunes almene skoler skal have økonomi og kompetencer, så de er i stand til at skabe en hverdag i trivsel for alle de børn, der er i Roskilde Kommune. Vi ønsker at stoppe den udvikling, hvor flere og flere børn ikke kan være i de almindelige skoler i deres lokalområde. Der skal selvfølgelig tages højde for, at der er børn og elever, der har brug for et højt specialiseret tilbud.

Skolernes almenområde er de seneste år blevet påvirket af den stigning, der har været i udgifterne til specialundervisning. Forligskredsen er optaget af, at folkeskolerne kommer godt fra start i arbejdet med stærke fællesskaber. Derfor tilføres der 14 mio. kr. til skoler med merforbrug. Det er muligt, fordi der på grund af de faldende børnetal er behov for færre penge i 2025, end tidligere forventet (4 mio. kr.), og derudover anvendes der midler fra risikopuljen i 2024 (10 mio. kr.). Desuden vil forvaltningen i forbindelse med regnskabsafslutningen have fokus på at nivellere mer- og mindreforbrug inden for Skole- og Børneudvalgets område, som understøtter, at alle skoler kommer godt fra start i 2025.

Skolernes fysiske rammer er vigtige for hverdagen. Derfor har vi valgt at opskrive beløbet til skolerenoveringer i 2025 til 10 mio. kr.

Der skal være kortere fra bekymring til indsats

Når der er bekymring for et barn eller en ung, skal der være kort til indsatsen. Også her vil der være fokus på, at børn og unge oplever sig som en del af et fællesskab ved at arbejde med øget deltagelsesmulighed gennem samarbejde mellem de lokale dagtilbud og skoler og andre arenaer.

De senere år er der sket en stor stigning i udgifter til at dække tabt arbejdsfortjeneste. Forligskredsen ønsker en analyse af årsagerne hertil, samt forslag til anbefalinger, der kan håndtere de udfordringer, der har betydning for stigning i udgifterne.

Vi vil løfte motivation og trivsel blandt de unge

Som i resten af landet, oplever vi faldende motivation og trivsel blandt de ældste elever i folkeskolen. Derfor vil vi sammen med de unge udvikle undervisningstilbud med fokus på større valgfrihed, flere kreative fag og mulighed for praksisnære undervisningsforløb.

Vores dagtilbud og skoler skal være robuste

Roskilde Kommunes dagtilbud og skoler er af meget forskellig størrelse. Derfor skal der fokuseres på mere robuste dagtilbud og skoler. Fokus er stadig at sikre trygge, genkendelige og nære miljøer for det enkelte barn. Allerede i 2025 vil forligskredsen sammenlægge flere dagtilbud i Roskilde by, da det faldende børnetal betyder, at der vil være mange tomme pladser.

Vi ved, at dagtilbuddene spiller en vigtig rolle i børnenes trivsel, udvikling og læring, og at samarbejdet mellem dagtilbud og skole har betydning for, at børnene får en god skolestart. Derfor vil vi fortsat sikre, at vi har dagtilbud, der har gode fysiske rammer, som har betydning for, at børn og forældre oplever, at dagtilbuddet har gode læringsrum og trygge miljøer.

Flere gode selvstændige leveår til ældre borgere

Ensomhed har store konsekvenser for den enkeltes livskvalitet og sundhed – og påvirker derfor behovet for pleje og omsorg. Derfor arbejder vi målrettet for, at Roskilde Kommunes ældre borgere har muligheder for at indgå i meningsfulde fællesskaber med andre.

Seniorcirkler skal åbne for fællesskaber

Seniorcirkler er attraktive og gensidigt givende netværk, der giver alle seniorer en let adgang til meningsfulde fællesskaber, og øger muligheden for deltagelse og engagement i civilsamfundet.

Erfaringer viser, at seniorcirkler forbedrer borgernes valgmuligheder, kontrol over eget liv, livskvalitet og helbred. Seniorcirkler skal forankres i et stærkt civilsamfund med mange muligheder for fællesskaber, deltagelse og engagement.

Stærkere forebyggelse af sygdom og funktionsnedsættelse

Parallelt med dette, ønsker vi at styrke forebyggelsen af sygdom og funktionsnedsættelse gennem en digital løsning. Ældre borgere kan selv eller sammen med pårørende og netværk screene og opspore begyndende forringet helbredstilstand og nedsat funktionsniveau i hverdagen. Det gør det lettere at starte en tidlig faglig indsats, så borgeren hurtigst muligt kan genvinde sit funktionsniveau og leve sit selvstændige liv videre.

Modellen for tidlig forebyggelse indeholder blandt andet opsøgende medarbejdere og en udvidelse af sygeplejeklinikker, hvor borgerne kan henvende sig ved udslag i screeningen. Sundhedsprofessionelle og andre fagpersoner, som borgeren møder, får også mulighed for at henvise borgeren til en social indsats, hvor funktionsniveau og livskvalitet genvindes via givende og meningsfulde fællesskaber.

Bussen som grundlag for stærke fællesskaber

Busbetjening understøtter ældre borgeres mobilitet. Derfor opfordres Klima- og Miljøudvalget til fra sommeren 2025 at finde en løsning der imødekommer borgerforslaget og indeholder centrale elementer af den nu nedlagte bus 209: En bus, som kører mellem Trekrøner Station og Roskilde Station og betjener Himmelevområdet og Margrethegården. Køreplanen tilrettelægges, så også Bernadottegårds-området betjenes. Vi er opmærksomme på, at det bliver en dyr bus målt pr. passager, men ser det som en nødvendig bus for mange ældre borgere i Roskilde by.

Enklere hjælp til udsatte borgere

Mange borgere, som har brug for bistand på grund af sociale udfordringer eller mangel på tilknytning til arbejdsmarkedet, oplever ukoordinerede og unødvendigt langvarige forløb i Roskilde Kommune, fordi der er mange forskellige indgange og indsatser. Der er derfor behov for at sam- og nytænke indgange og indsatser på social-, beskæftigelses- og sundhedsområdet.

Én indgang

Der etableres én indgang, hvor en mulighedsguide sammen med borgeren lægger en plan for et helhedsorienteret forløb, der hjælper borgeren videre ud i livet. Det sker med afsæt i borgerens samlede situation, og hvad der giver mening for borgeren.

Tydeligere forløb for borgeren

Alle indsatser, som borgere tilbydes, skal bygge på rehabilitering og recovery med et klart beskæftigelsessigte og med bro til civilsamfund. Indsatserne tilrettelægges som pakkeforløb, der indeholder gruppeindsats, diagnosespecifik indsats og individuel indsats. Udviklingen sker ved at samtænke og forenkle nuværende forvaltningsopdelte indsatser med et fokus på smidige arbejdsgange, digitale muligheder og brobygning til civilsamfund og erhvervsliv.

Bro til civilsamfund og private aktører

Indsatserne skal bygge bro til civilsamfund og private aktører, så borgerens selvstændige liv forstærkes og kommunens rolle begrænses. I den forbindelse har flere lokale civilsamfundsaktører gode erfaringer med at koble faglige medarbejdere ansat i organisationerne med frivillige i deres løsning af opgaven. Vi ønsker, at samarbejdet mellem Roskilde Kommune og lokale aktører om denne opgave udvides og fortsættes.

Stærke og åbne fællesskaber om kultur og idræt

Kultur og idræt er en vej til større trivsel og fællesskaber, og vi arbejder derfor for at kultur- og fritidstilbud i Roskilde Kommune i endnu højere grad er tilgængelige for alle borgere. Det sker i tæt samarbejde med civilsamfundet, borgere og brugere. Konkret vil der være tale om flere Sociale Partnerskaber og Åben Skole-aktiviteter. Biblioteket og andre kommunale institutioner rækker ud til nye brugergrupper og sætter fokus på fællesskaber. Der gøres desuden en yderligere indsats for at støtte foreningerne med fokus på værtskab, velkomst og fastholdelse til nye brugergrupper.

En klimaneutral kommune med biodiversitet og vækst

Fællesskaber om biodiversitet

Vi ønsker at fremme fællesskaber, mødesteder og biodiversitet ved at udvikle nye former for samarbejde med engagerede borgergrupper om grønne arealer i kommunen. Der kan både være tale om etablering og drift af 'grejbanker' og om nye driftsformer/-samarbejder.

Desuden nytænker og samler vi områdets puljer, så borgergrupper, foreninger og institutioner kan søge støtte til bæredygtigheds-, klima- og biodiversitetsprojekter. Projekterne skal samtidig understøtte fællesskaber og inklusion.

Fremtidens grønne transportløsninger

Transportområdet er en af de største udfordringer i forhold til ambitionen om en klimaneutral kommune. Færre passagerer og stigende energiudgifter skaber desuden behov for at nytænke busser og fælles transportløsninger. Derfor har vi nedsat et midlertidigt politisk udvalg for kollektiv trafik, som fortsætter deres arbejde og kommer med en afrapportering primo 2025.

Mere skov og renere vand

Roskilde Kommune har mål om at være en CO₂-neutral kommune i 2040, og at Roskilde Kommune skal lægge mere jord til vedvarende energiproduktion.

Skov og natur bidrager til målet om CO₂-neutralitet, beskytter grundvandet, fremmer biodiversitet og giver adgang til bynær natur. Arbejdet med at få flere hektar skov og natur i kommunen er i fuld gang, og nu sætter vi i den nye klimapolitik et ambitiøst mål om markant mere skov inden 2040 og at få udtaget en stor del af kommunens lavbundsarealer. I Roskilde Kommune er vi således klar til hurtigt og ambitiøst at arbejde med at realisere den grønne trepartsaftale med de nye redskaber og kompetencer, som vi vil få tilført fra staten.

En grøn og levende bymidte

Budgetpartierne ønsker at indfri de høje ambitioner i strategien for den Dynamiske Bymidte ved løbende at skabe fornyelse og forbedringer af bymidten, som over tid skal blive mere grøn og mere attraktiv. Vi starter med at løfte Algade til en mere grøn og

velfungerende hande­lsgade med gode forbindelser til Kulturstrøget og Sortebrødre Plads. Der skal være balance og sameksistens imellem gående og cyklister, og forandringerne sker i tæt dialog med bymid­ten­ens aktører og de lokale handelsdrivende.

Investeringer i fremtiden

Samtidig med omstilling af velfærd, har vi fokus på at sikre fremtidig udvikling og arbejdspladser.

I dag må vi afvise virksomheder, der ønsker at etablere sig i Roskilde – blandt andet mindre kontorvirksomheder. Vi fortsætter derfor udviklingen af Trekroner Erhvervsområde og afsætter midler til byggemodning, så man kan starte proces med salg af de attraktive erhvervsarealer til mindre kontorvirksomheder.

Smart og effektiv kommune

Roskilde Kommune skal fortsat være en attraktiv kommune at arbejde i, og vores drift skal være klog med optimal brug af digitale løsninger og fokus på udgifterne – fordi vi ønsker at bruge midlerne på udvikling og velfærd.

Attraktiv arbejdsplads

Fagligt stærke medarbejdere og ledere i trivsel er afgørende for, at vi lykkes. I en tid med rekrutteringsudfordringer har vi det kommende år valgt et ekstra fokus på vore værdsatte seniormedarbejdere på de store velfærdsområder. Hvis vi kan tilskynde dem til at arbejde nogle flere år ved fleksibel arbejdstilrettelæggelse og andre tiltag, kan vi løse noget af udfordringen.

Digital parathed

Roskilde Kommune skal være hurtig til at tage ny teknologi i brug og få den anvendt i praksis. Det kræver investeringer i digitaliserings- og velfærdsinitiativer. Det kan både være brug af kunstig intelligens til administrative opgaver og brug af velfærdsteknologi. Samtidig skal kommunens basis-IT forbedres, og indsatsen mod cyberangreb skal styrkes.

Klog drift

Den kommunale rengøring kan effektiviseres med blandt andet ny teknologi - vaskeroboter og sensorer – samt ved at have fokus på kun at gøre rent dér, hvor der er beskidt.

Kommunens energifgifter har været kraftigt stigende igennem en årrække. Her kan ny teknologi også hjælpe til at holde udgifterne nede.

Roskilde Kommune har markant flere kvadratmeter kommunale bygninger per borger end landsgennemsnittet. Derfor er der potentiale for at reducere bygningsmassen med 10 %. Det er godt for klimaet og det giver færre udgifter til drift og vedligehold. I fremtiden skal Roskilde Kommunes bygninger have mere end én funktion. Det første

projekt er rådhuset, der fremover skal have plads til flere borgervendte funktioner. Tiltaget kræver investering i ombygning, der delvist modsvares af salgsindtægter.

Sct. Jørgens Badet er stærkt nedslidt og står overfor store renoveringsudgifter. Det er der ikke plads til i de kommende års anlægsbudget. Vi er dog opmærksomme på, at badet spiller en væsentlig rolle for foreninger og særlige brugergrupper, og har derfor aftalt, at Kultur- og Idrætsudvalget skal afdække om det er muligt at forlænge Sct. Jørgens Badets levetid i op til 10 år med de midler, som findes i udvalgets anlægspulje til renovering af faciliteter.

Andel Lumen, som kommunen leaser dele af gadebelysningen fra, har meddelt Roskilde Kommune, at de gradvis afvikler deres aktiviteter inden for vejbelystning. Derfor vil forvaltningen gå i dialog med Andel og undersøge handlemuligheder i forhold til et eventuelt tilbagekøb af gadebelysningen. Byrådet får oplæg til beslutning i slutningen af 2024.